

Nordkapp Regnskapsbyrå AS
Postboks 63
9751 HONNINGSVÅG

VÅR REFERANSE
23/2470

DERES REFERANSE

DATO
30.05.2023

Revisjonsoppgave fra bank

Bakgrunn

Finanstilsynet har mottatt spørsmål fra en regnskapsfører om revisor må innhente revisjonsoppgave direkte fra revisjonsklientens bankforbindelse (såkalt bankbrev). Finanstilsynet legger til grunn at spørsmålet er av generell interesse, og har derfor utarbeidet et utfyllende svar om de vurderinger revisor forventes å gjøre.

Utgangspunktet til regnskapsføreren synes å være at revisor kan få nødvendig informasjon fra regnskapsfører, og at det derfor ikke er kostnadseffektivt for revisjonsklienten at revisor innhenter revisjonsoppgave direkte fra bankforbindelsen.

Det reises også spørsmål om ikke bankene kan pålegges å levere revisjonsoppgavene for en lavere kostnad. I henvendelsen er det vist til at den aktuelle banken krever et gebyr på kr 1 100,- for en revisjonsoppgave. Finanstilsynet viser til finansavtalelovens regulering av kontoinformasjon, jf § 4-19, og at det for ikke-forbrukere er opp til partene i avtaleforholdet å avtale nærmere gebyrer for slik informasjon fra banken, jf. § 1-9.

Rettslig utgangspunkt

Spørsmålet om revisor må innhente revisjonsoppgave direkte fra banken må knyttes opp mot revisors plikter. Revisors plikter er regulert i revisorloven kapittel 9. Sentrale bestemmelser for vurdering av det konkrete spørsmålet er § 9-1 «*formålet med lovfestet revisjon*», og § 9-4 «*revisors plikter ved utførelse av lovfestet revisjon*».

Revisorlovens § 9-1 fastslår at revisor er allmenhetens tillitsperson og at formålet med lovfestet revisjon er å skape tillit til at årsregnskapet oppfyller gjeldende lovkrav og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisor skal videre bidra til å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet. Det overordnede kravet er at revisjonsutførelsen skal utøves med integritet, objektivitet og aktsomhet.

Paragraf 9-4 beskriver hvordan revisor skal utføre sine plikter. Bestemmelsens tredje ledd fastslår at revisjonen skal utføres i henhold til god revisjonsskikk og beskriver sentrale handlinger i en revisjonsprosess. God revisjonsskikk utfylles av de internasjonale revisjonsstandardene (ISA). Det følger av bestemmelsens fjerde ledd at revisor skal utføre revisjonen med profesjonell skepsis.

I henhold til revisorloven § 9-4 tredje ledd bokstav e, plikter revisor å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for sin uttalelse i revisjonsberetningen. Revisjonsbevis er i ISA 500 definert som; «*informasjon brukt av revisor for å komme frem til konklusjonene som revisors mening bygger på. Revisjonsbevis omfatter både informasjon som finnes i regnskapsmaterialet som underbygger regnskapet, og informasjon innhentet fra andre kilder*».

ISA 500 definerer også hensiktsmessigheten av revisjonsbevis (relevans og pålitelighet) og tilstrekkeligheten av revisjonsbevis (nødvendig kvantitet). Veiledningspunktene A5-A44 til ISA 500 punkt 6 gir utfyllende forklaringer på hva som vil være hensiktsmessig og tilstrekkelig revisjonsbevis, kilder til revisjonsbevis, revisjonshandlinger for å innhente revisjonsbevis mv. Veiledningspunktene A30-A44 omtaler relevans og pålitelighet av revisjonsbevis. Tilstrekkeligheten av revisjonsbevis er omtalt i veiledningspunktene A63-A67.

ISA 500 punkt 6 oppsummerer krav til tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis slik: “*Revisor skal utforme og utføre revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene med det formål å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis, inkludert bevis innhentet fra en ekstern informasjonskilde. (Jf. punkt A5–A44)*”.

I standarden punkt 6 vises det til eksterne bevis. Hvordan revisor skal innhente og bruke eksterne bekreftelser er beskrevet i ISA 505. Utgangspunktet for denne ISA-standard er kravene i ISA 330 *revisors håndtering av anslåtte risikoer* og ISA 500 *revisjonsbevis*.

En revisjonsoppgave som revisor har innhentet direkte fra banken oppfyller revisjonsstandardens krav til relevans og pålitelighet når innhentingen har skjedd under revisors kontroll, jf. ISA 500 A35 første kulepunkt «*revisjonsbevis er mer pålitelig når det innhentes fra uavhengige kilder utenfor enheten*” og ISA 505 punkt 7.

Finanstilsynets vurdering

Revisorloven og god revisjonsskikk stiller ikke et generelt krav om at revisor ved revisjon av årsregnskapet skal innhente revisjonsoppgave direkte fra banken. Mal for innhenting av revisjonsforespørsel direkte fra revisjonsklientens bank er et standard dokument som sikrer at revisor får opplysninger om innskudd, lån, renter, fullmaktsforhold, garantier og sikkerhetsstillelser mv. direkte fra banken. Revisor må vurdere i det enkelte tilfelle hvor sterkt bevis som er nødvendig, og vurderingen vil bero på revisors risikovurdering av revisjonsklienten generelt og av bankområdet spesielt.

Regnskapsfører er, sett fra revisors ståsted, ikke uavhengig av klienten. Bevis innhentet fra regnskapsfører er følgelig ikke like sterke som revisjonsbevis innhentet direkte fra banken, jf. ISA 505 punkt 7.

Videre kan en revisjonsklient ha flere bankforbindelser. Revisor må derfor vurdere om det skal innhentes revisjonsoppgave fra flere banker.

Revisors risikovurderinger utført i henhold til ISA 315 skal dokumenteres. Det samme skal revisors håndtering av anslåtte risikoer, jf. ISA 330. Dersom revisor velger å gjøre alternative handlinger i stedet for innhenting av revisjonsoppgave direkte fra revisjonsklientens bankforbindelser, skal

følgelig revisor beskrive de handlinger som skal utføres for å innhente tilstrekkelige og hensiktsmessige (pålitelige og relevante) revisjonsbevis.

Finanstilsynet viser for øvrig til at for bekreftelser etter selskapslovgivningen, er det i SA 3802 punkt 39 inntatt et krav om at revisor skal innhente bekreftelse eller annen dokumentasjon fra banken, for at revisor skal kunne avgi bekreftelse til Foretaksregisteret. Erklæringer som revisor gir knyttet til klientmidler, er et annet område hvor det å innhente bekreftelse eller annen dokumentasjon direkte fra banken vil være en nødvendig revisjonshandling.

For Finanstilsynet

Anders Hole
seksjonssjef

Anders Grini
senior tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.